

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

1928.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fest avsláttur í prísinum.

Hósdag hin 29. decembir 1927.

Kostar kr. 1.50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævsavnarstaðum og skrivstovuni. Telf. 143.

Nýársblað.

FØROYAR

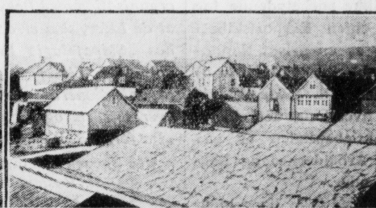
ÁRIÐ ER KOMIÐ A HALL, og bert er stokkut stundin eftir til 1927 er loksins og vit skriva 1928.

Farnað árið hevur ikki verið av teim, sum merkt hava fram-burðsstarvið skipað frá Løgtings-ins síðu — tað kann kanska eisini sigast at hetta liggur ov langt frá Løgtingsstarvinum, at seta skjótul á og fáa í gongd ymisk verk sum kundi verið til frama fyri land og fólk. Vit skulu lata tað fara, tí dømir prógva at hagani eru ikki vónir um at orðvisið verður vorðið, soleingi Løgtingið er er samansett, sum tað nú er.

1927 er tó kortini ikki sort fyri royndir til at stovnað nýggjar fyrítøkur vinnilívinum viðvíkj-andi, og má í fyrsta syfti nevast tær royndir sum eru gjørdar við útflutningi av ferskum fiski. Henda roynd hevur givið Føroyingum yvirhøvur vónir um betri livikor, serstakliga av teirri grund, at peningurin hevur fingist í hondina, so tað hevur betri borið til hjá matmóður-urini, at hildi hús, tí hon hevur gjøllari kunna kanna eftir, bæði ið hvat ið hevur torvast, og hvat ið hevur verið at keypt fyri. Enn eru bert talan um royndir í so máta, men vit hava tað treysti til hesa roynd — at áður enn langt um líður, so vil henda roynd verið vorðin ein fyrítøka, sum vil seta merki í tí føroyska vinnilívinum, bæði á ein og annan hátt — Føroya-landi og Føroyingum til gagns og frama.

Ein onnur roynd, sum gjørd er í farna árið, politisk sæð, er útgevanin av hesum blaði. Millum arbeiðsmenn og fiskarar her á landi, hevur altíð kenst ein trond til at fingið útgivið eitt arbeiðarblað, sum hevði til aðalmál at vera boðherari millum hitt arbeiðandi fólk, bæði á sjógv og landi. Royndir hava í so máta verið gjørdar: í 1916 varð av teim føroysku arbeiðsmannafeløgnum sent út eitt royndarblað, sum ætlaðist at verða tað merki, sum hitt arbeiðandi líðið skuldi samlast. Tað varð skýrt «Virkið», og skuldi verða mánaðasblað at byrja við. Men teir arbeiðandi vóru ikki tá til fullnar fylktir, og fataðu ikki týðningin, hvørki av navninum ella av blaðnum, og varð tó ikki sent út meiri enn hitt eina blaðið. Seinri hildu Føroya fiskimenn á og útgáa «F. F.», sum varð felagsblað teirra. Men blaðvónirnar hava ikki verið av teim bestu hjá fiskimennunum heldur — tí er «F. F.» líðugt, hesu ferð, við árs enda.

Táid soleiðis er háttat at tær

Omanfyri standandi mynd er ein av teim nógvu, ið vóru at síggja í donskum bløðum í teim døgum, táid Føroyingar gistu Keypmannahavn og sýndi hin føroyska dansin.

Á myndini sæst ein kvinna í føroyskum búnað, eitt gamalt bóndahús, fiskaturking á tekjum í Vágshotn. Niðasta myndin er ein føroysk náttúrmynd: »Tá havið, trøyt av at berjast við teg, við tínar strendir hvílur seg . . .«

royndir ið hegartil eru gjørdar, við at stovnað arbeiðarablað altíð hava miseydnast, er tað hættisligt at gera nýggjar royndir. Vit eru tí eisini visir í at »Føroya Social-Demokrat«ur ikki altíð vil fáa bliðar stundir, men hava vit tó tað treysti, at vit í semingsarbeiði millum allan hin føroyska arbeiðandi flokki vilja rokkað til tað mál, sum allur hin fræslinti arbeiðaraflokkurin um heimin leingist og strevast eftir: at verða loystir úr fjotrandi bandi og arbeiðarin fær arbeiðsins virði.

Í 1927 vóru 11 ár liðin síðan »Havnar Arbeiðsmannafelag« varð stovnað, og so væl hava Arbeiðsmenn í Havn staðið í felagsskapi saman, at teir í hesum árið hava fingið felagnum hús. Vert er at merkja, at hetta hús »Havnar Arbeiðsmannafelag«s stendur á tí grund, har nakrir Arbeiðsmenn í 1916 samdust um at gera enn eina roynd, at fáa fbyrt eitt Arbeiðsmannafelag — og tað eydnaðist. 1916 og 1927 verða tí merkissár í »Havnar Arbeiðsmannafelag«.

Vit siga nú hesum ári farvæl, og ynskja at árið sum kemur má verða merkisssár, okkara vinnulívi at heppni, øllum teim strevandi eitt gott ár — Føroya fólk og Føroya landi til gagns og frama.

Ferskfiskaútflutningurin.

Føroya fiskimenn mæla einmæltir til, at skipafelagið fær tilsagn um statslán til farmaskipið.

Tá telegrammið til okkara av 19. dec., harí partafelagar í Danmark ráða til, at »Færoernes Fiskerforening burde tage denne Sag op«, var útkomið, setti stjórn fiskimannafelagsins seg í samband við allar sóknarformenn út um landi og spurdi, um teir felagsins vegna vildu mæla til, at málið um ferskfiskaútflutningin varð framd við ríkisstuðningi Føroya fiskimenn-um til frama.

Áður enn S/S. »Tjaldur« fór, var jáltandi svar komið á hendan spurning frá øllum Føroyum, og varð síðan sent soljóðandi bræv frá Føroya Fiskimannafelag:

»Til det socialdemokratiske Parti paa Rigsdagen!

Foranlediget ved, at Regeringen har afvist Skipafelagið Føroyars Andragende om et Laan til et Køleskib og dermed ogsaa afvist at fremme en Sag af uoverskuelig økonomisk Betydning for de færøske Fiskere paa den Maade, som Fiskerne ønsker, og endyderligere foranlediget ved Deres Telegram af 19. December til »Føroya Social-Demokrat« jllader vi os gennem det socialdemokratiske Parti at henvende os til Regeringen og Rigsdagen med Anmodning om,

at der af Statens Midler ydes et Laan af passende Størrelse og paa lempelige Vilkaar til Iværksættelse af Foretagender paa Færoerne, der i første Række har til Formaal at eksportere Fisk i fersk Tilstand til de engelske og eventuelt andre fordelagtige Markeder.

Denne Sag har to Sider, der maa fremmes omtrent samtidigt: 1) Tilvejebringelsen af et hensigtsvarende moderne indrettet Eksportskib. 2) Oprettelsen af et passende Antal Is- og Kølehuse i de vigtigste Havne paa Færoerne.

Den førstnævnte Side af Sagen har A/S. »Skipafelagið Føroyar« arbejdet paa at løse ved at ansøge Staten om et Laan paa 200.000 Kr. og Fiskernes Organisation sympatiserer stærkt med denne Maade at løse denne Side af Sagen paa, men da Regeringen har afslaaet at yde nævnte Laan, er A/S. »Skipafelagið Føroyar« foreløbig hindret i at føre Sagen igennem.

Da der i afvigte Sommer ved »Skipafelagið Føroyars« Skibe er foretaget nogle Forsøg med Udførsel af fersk Fisk til Hull og København samtidig med, at der fra anden Side ogsaa er foretaget lignende Forsøg, op-

naaede Fiskerne ved »Skipafelagið Føroyars« Foranstaltninger en højere Pris for deres Produkter, end de paa anden Maade kunde opnaa. Det er saaledes af rent økonomiske Grunde at Fiskerne ønsker at Eksporten iværksættes ved nævnte Selskab.

Fiskernes Organisation, Føroya Fiskimannafelag, tilraader saaledes paa det stærkeste, at Sagen genoptages og at der af Statskassens Midler ydes A/S. »Skipafelagið Føroyar« det om-søgte Laan.

Hvad den anden Side af Sagen angaar, ønsker vi at bemærke, at der paa flere Pladser paa Færoerne arbejdes med Tanken om Oprettelse af Is- og Kølehuse, men her stiller Kapitalforholdene sig hindrende i Vejen, naar der skal være Tale om, at Fiskerne selv skal have Raadigheden over disse nødvendige Oplagsrum for deres Arbejdsudbytte, Fisken.

Det Sted, hvor man er længst fremme med Tankens Realisation, er nok Trangisvaag paa Sudero. Her har Arbejderorganisationen »Enigheden« i Enkelt-hederne udarbejdet Planer baade til Byggeforetagendet og Driften af et Køle- og Fryseri. En stor Del af den nødvendige Kapital er ogsaa tilvejebragt dels i Form af kontante Penge og dels i Form af tegnet frivilligt Arbejde, men man kan dog paa ingen Maade undvære Støtte fra det